

Koç Üniversitesi
Hemşirelik
Yüksekokulu
Semahat Arsel
Hemşirelik Eğitim ve
Araştırma Merkezi
(SANERC)'in yayın
organidir.

Hemşirelikte Eğitim ve Araştırma

Dergisi

Cilt 9 / Sayı 2 / 2012

İşe Yeni Başlayan Hemşirelerin Uyumlarını
Kolaylaştırmak İçin Hazırlanan Bir
Rehber Hemşire Eğitim
Programı Örneği

HEMŞİRELİKTE EĞİTİM ve ARAŞTIRMA DERGİSİ

JOURNAL OF EDUCATION AND RESEARCH IN NURSING

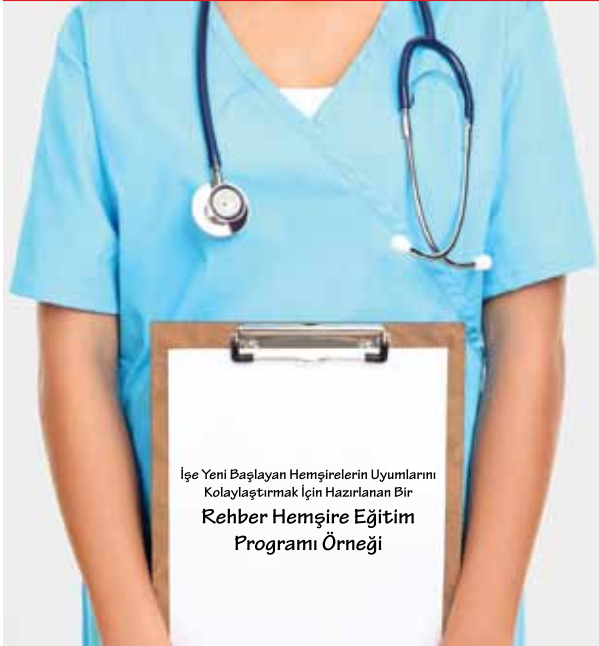
kapak konusu

28

İşe Yeni Başlayan Hemşirelerin Uyumlarını Kolaylaştırmak İçin Hazırlanan Bir Rehber Hemşire Eğitim Programı Örneği

An Example of a Preceptor Nursing Education Program for Novice Nurses

GÜLSEREN KOCAMAN, ŞEYDA SEREN İNTEPELER, HATİCE ŞEN, HAVVA ARSLAN YÜRÜMEZOĞLU, ŞEYDA ÖZBİÇAKÇI

İşe Yeni Başlayan Hemşirelerin Uyumlarını Kolaylaştırmak İçin Hazırlanan Bir Rehber Hemşire Eğitim Programı Örneği

KOÇ ÜNİVERSİTESİ HEMŞİRELİK YÜKSEKOKULU SEMAHAT ARSEL HEMŞİRELİK EĞİTİM VE ARAŞTIRMA MERKEZİ (SANERC) YAYIN ORGANI
KOÇ UNIVERSITY SCHOOL OF NURSING PUBLICATION OF THE SEMAHAT ARSEL NURSING EDUCATION AND RESEARCH CENTER

Dört ayda bir yayınlanır. Issued three times a year.

Yayın Türü: Yaygın, süreli, bilimsel

Sahibi: Umran S. İNAN, Prof. Dr.

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü ve Editör: Emine TÜRKMEN, Yard. Doç. Dr.

Editör Yardımcıları: Nilgün GÖKTEPE, Dr.; Selvinaz ALBAYRAK;

Özlem YAZICI KORKMAZ, Yard. Doç. Dr.; Serpil ABALI

Yabancı Dil Editörü: Jacob CHIZZO

HEMŞİRELİKTE EĞİTİM ve ARAŞTIRMA DERGİSİ; HAKEMLİ DERGİDİR.

Danışman listesi ve geçmiş sayılar için lütfen

<http://sanerc.ku.edu.tr/journal> adresini ziyaret ediniz.

EDITÖRÜN KALEMİNDEN 1

EMİNE TÜRKMEN

ÖZGÜN YAZI 3

Meslekler ve Profesyonellik

Professions and Professionalism

ELİZABETH ANNE HERDMAN, ÇEVİRİ: ÖZLEM YAZICI KORKMAZ

KLİNİK YAZI 8

Over Kanserli Kadınlarda Fertiliteyi Koruyucu Yaklaşımlar ve Hemşirenin Rolü

Preservation of Fertilization in Ovarian Cancer and Nursing Role

ŞÜKRAN BAŞGÖL, ERGÜL ASLAN

ARAŞTIRMA I 12

Hekimlerde Örgütsel Vatandaşlık Düzeyi Ölçeğinin Geçerlik ve Güvenirliliği

The Reliability and Validity of the Organizational Citizenship Level Scale on Physicians

İBRAHİM TOPÇU, ARZU KADER HARMANCI SEREN, FATMA KAYA, AHMET KARADAL, AYTOLAN YILDIRIM

ARAŞTIRMA II 18

Hemşirelik ve Ebelik Öğrencilerinin Öfke ve Yalnızlık Özellikleri

Characteristics of Anger and Loneliness in Nursing and Midwifery Students

NURTEN KAYA, HATİCE KAYA, NURDAN YALÇIN ATAR, NURAY TURAN, ZEHRA ESKİMEZ, AYLIN PALLOŞ, AYLIN AKTAŞ

ARAŞTIRMA III 35

Lise Öğrencilerinde Şizofreniye Yönelik Bilgilendirme Eğitiminin Sosyal Mesafe ve Tutuma Etkisi

The Effect of the Education Aiming at Informing About Schizophrenia to Social Distance and Attitudes Among High School Students

GÜL OBAN, LEYLA KÜÇÜK

ARAŞTIRMA IV 42

Özel Hastanelerde Görevli Hemşirelerin Sessiz Kaldığı Konular ve Sessiz Kalma Nedenleriyle İlişkili Faktörler

The Subjects of and Reasons for Nurses' Remaining Silent in Private Hospitals and Relative Factors

BEGÜM YALÇIN, ÜLKÜ BAYKAL

SÜREKLİ EĞİTİM 51

Hastanede Yatan Yaşlı Hastalarda İletişim Güçlükleri ve Sağlık

Çalışanlarının Yaklaşımı

Health Professionals' Approach to Communication Difficulties in Elderly Patients

MEFTUN AKGÜN

Değerlendirmeye gönderilecek yazılar için e-posta adresi:
sanerc@ku.edu.tr

Yazışma Adresi

Koç Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu,

Semahat Arsel Hemşirelik Eğitim ve

Araştırma Merkezi

Güzelbahçe Sok. No: 20 D Blok, 34365

Nişantaşı / İstanbul

Tel.: 0 212 311 26 40 Faks: 0 212 311 26 30

Grafik Tasarım, Hazırlık:

Selin Canaran Demir;

e-posta: selin.canaran@gmail.com

Baskı: Veritas Basım Merkezi Paz. Dağ. Tic.

Ltd. Şti. İstanbul Tel: 0212 294 5020

Baskım Tarihi: Kasım 2012 Baskı Adedi: 1000

editörün *kaleminden*

Değerli Meslektaşlarım,

Kaliteli ve güvenli bir sağlık hizmeti vermenin vazgeçilmez koşullarından biri doğru istihdam edilmiş ve nitelikli hemşire iş gücüdür. Hemşire sayısı ve niteliği ile bakım kalitesi arasındaki ilişkinin araştırıldığı çalışmalarda, hemşire istihdamının hasta güvenliğini ve hastalarda oluşan komplikasyon-ölüm oranlarını doğrudan etkilediği bulunmuştur. Profesyonel hemşire tarafından sağlanan bakımın ölüm oranlarını düşürdüğü; üriner enfeksiyon, üst gastrointestinal sistem kanaması, hastane kaynaklı pnömoni, şok, kardiyak arrest gibi diğer istenmeyen olayları azalttığı bildirilmiştir. Ülkemiz, hemşire sayısı açısından bakıldığında, Avrupa ülkeleri arasında en alt sırada yer almaktadır. Ayrıca, son yıllarda sağlık hizmetlerinde uygulanan politikalar sonucu hemşire istihdamında da değişiklikler olmuş ve hemşire iş gücünün kurumlar arasında hareketliliği artmış, dolayısıyla da hemşire devir hızı yükselmiştir. Bu durum, hasta bakım kalitesinin sağlanabilmesi ve sürdürülebilmesi için önemli bir tehdit oluşmaktadır.

Amerika Birleşik Devletleri'nde 1980'li yıllarda hemşire devir hızının düşük olduğu hastanelerde hasta bakım kalitesinin yüksek olduğu, bu hastanelerde çalışan hemşirelerin işlerinden memnun olduğu belirlenmiştir. Daha sonra, bu hastanelerin özelliklerini ortaya çıkaran araştırmalar yapılmış; diğer hastanelere göre bu hastanelerde hemşirelik çalışma ortamı açısından önemli farklar olduğu saptanmış ve mıknatis (magnet) hastane adı verilmiştir. Mıknatis hastaneler ile ilgili yapılmış çalışmalarda; hemşirelerin liderlik özelliklerinin geliştirildiği, otonomilerinin artırıldığı, kariyer gelişimlerinin sürekli desteklendiği, hekim-hemşire ilişkilerinin iyi olduğu, hemşire işgücü ve diğer destek personelin yeterli olduğu, hemşirelere çalışma saatlerini kendi kendilerine belirleme ve esnek çalışma

fırsatı sunulduğu görülmüştür. Oysa, tam tersi olarak hemşire devir hızının yüksek olduğu hastanelerde hemşirelik çalışma ortamlarının iyi olmadığı ve hemşirelerde tükenmişlik oranlarının yüksek olduğu bulunmuştur.

Son 10 yıldır, ülkemizde uygulanan sağlıkta dönüşüm politikaları ve bu kapsamda giderek yaygınlaşan özel sağlık hizmetleri, sağlıkta kalite çalışmalarına hız kazandırmış ve hizmet sunumunda olumlu sonuçlar getirmiştir. Ancak, diğer yandan bu kurumlarda en az maliyetle en iyi hizmetin sağlanması amaçlandığından sağlık iş gücünde, özellikle de hemşirelikte önemli sıkıntıları da beraberinde getirmiştir. Bu ortamda, hemşireler ücret yetersizliği, otonomi yetersizliği, uzun süreli ve yoğun çalışma saatleri gibi nedenlerle sık sık işlerini değiştirdiğinden hastaneler ciddi biçimde hemşire iş gücü sıkıntısı yaşamaya başlamıştır. Bu sorun, şimdilik özel sektörde çok daha fazla kendini hissettiren bir sorun gibi görünmekle birlikte gelecekte "Kamu Hastaneler Birliği" uygulamaları kapsamında devlet sektöründe de çok daha ciddi biçimde yaşanacak bir sorundur.

Sonuç olarak, araştırmalardan elde edilen kanıtlar, hemşirelerin çalışma ortamları ile nitelikli ve güvenli bakım arasında doğrudan ilişki olduğunu göstermektedir. Ülkemizde, hemşirelik eğitimi ve uygulamaları ile ilgili politikaların daha sağlıklı yapılabilmesi için hemşirelik çalışma ortamını değerlendiren, çalışma ortamlarının hasta bakım kalitesi, hemşire devir hızı, işten ayrılma niyeti, hemşire ve hasta memnuniyeti, hemşirelerde tükenmişlik gibi hasta ve hemşire çıktıları üzerine etkilerini inceleyen çalışmalara ihtiyaç vardır.

*En iyi dileklerle,
Yard. Doç. Dr. Emine TÜRKMEN*

Vehbi Koç Vakfı Hemşirelik Fonundan HEMŞİRELİK ARAŞTIRMALARINA DESTEK

Hangi Projeler Kabul Edilebilir?

- Hemşirelik mesleğinin eğitim, yönetim ve bakım sorunlarına ışık tutacak;
- Hemşirelik bakımının etkisini ortaya koyacak;
- Eğitim-uygulama alanlarının ortak çalışmasını yansıtacak;
- Tercihen Türkiye çapında yapılacak;

Ekip ya da disiplinlerarası işbirliğini yansıtacak çalışmalar kabul edilecektir.

- Tez çalışmaları kabul edilmeyecektir.

Kimler Başvurabilir?

- Devlet Üniversiteleri'ne bağlı Hemşirelik Yüksekokulu ve Sağlık Yüksekokulu'nda görev yapan hemşire öğretim üyesi ve görevlileri;
- Devlet Hastaneleri'nde görev yapan hemşire öğretim üyesi ve görevlileri;
- Hemşirelik mesleğinin sivil toplum kuruluşlarında görev yapan hemşire öğretim üyesi ve görevlileri başvurabilir.
- Proje yürütücüsü hemşire öğretim üyesi ya da öğretim görevlisi olmalıdır.
- Projede yer alacak diğer araştırmacılar hemşirelik lisans programı mezunu olmalıdır. (Araştırma ve istatistik dersi almış olmalıdır).

Bir proje için ayrılan bütçe ne kadardır?

Bir proje için toplam yıllık destek en fazla 25.000 USD'dir.

Proje destekleme süresi ne kadardır?

Her proje bir yıl süreyle desteklenir.

Nasıl başvurulabilir?

- Başvuru formları SANERC'ten temin edilebilir. Yazılı başvurular kabul edilir.
- Başvuru formu doldurulduktan sonra aşağıda belirtilen adrese gönderilir.

Vehbi Koç Vakfı
Hemşirelik Fonu
tarafından 2013
yılında en fazla 10
araştırma projesine
destek
sağlanacaktır.

Vehbi Koç Vakfı
Hemşirelik Fonu Proje Destekleme
Programı'nın Hedefi: Türkiye'de hemşirelik
mesleğinin gelişme ve güçlenmesine
katkıda bulunmaktadır.

Son başvuru tarihi
31 Aralık 2012

yazarlara bilgi:

Hemşirelikte Eğitim ve Araştırma Dergisi (HEAD), Koç Üniversitesi Hemşirelik Yüksek Okulu, Semahat Arsel Hemşirelik Eğitim ve Araştırma Merkezi'nin (SANERC) süreli yayın organıdır. Hemşirelik ve sağlık alanında yeni bilgi ve gelişmeleri yansıtan araştırma, derleme makaleleri, olgu sunumları, çeviri yazıları (izinli), güncel bilimsel toplantı ve yayın tanıtımlarını yayınlarak hemşirelerin mezuniyet sonrası sürekli gelişimini desteklemeyi ve hemşirelerin bilimsel çalışmalarına yönetilmesine katkı sağlamayı hedefler.

Dergi her dört (4) ayda bir yayınlanır. Yazı dili Türkçe ve İngilizce'dir. Yayınlanmak üzere gönderilen makaleler, yayın kurulu ve en az iki danışman tarafından incelendikten ve yazarlarca gerekli düzeltmeler yapıp tüm yazarların yazılı onayı alındıktan sonra yayınlanabilir. Yazıların daha önce başka bir yerde yayınlanmamış olması veya yayınlanmak üzere kabul edilmemiş olması gerekir. Gönderilen yazı daha önce herhangi bir kongre ya da sempozyumda sunulmuş ise bu durum ilk sayfada dipnot olarak belirtilmelidir. Dergide yayınlanan yazılar için yazarlara ücret ödenmez veya yazarlardan ücret alınmaz. Yazıların bilimsel sorumluluğu yazar(lar)a aittir. Dergi yayın kurulu sorumlu tutulamaz.

Dergide yayınlanmış veya yayınlanacak olan tüm yazıların yayın hakkı SANERC'e aittir; Yayın Kurulunun izni olmadan yazıların tümü veya herhangi bir bölümü, tabloları, resim/şekilleri yayınlanamaz.

Araştırma makaleleri: Bilimsel yöntem ve kurallara uygun şekilde yapılmış araştırma makaleleri bu bölümde yer alacaktır.

Derleme makaleler: Hemşirelik uygulaması, eğitimi ve yönetimi ile ilgili en yeni bilgileri gözden geçiren yazılar bu bölümde yer alacaktır.

Özgün yazılar: Hemşirelik ile ilgili önemli sorunlara ve uygulamalara ilişkin görüşler içeren yazılar bu bölümde yayınlanacaktır.

Olgu sunumu: Klinik olgu sunumları bu bölümde yer alacaktır.

Kişisel klinik deneyimler: Hemşirelerin ya da hasta yakınlarının yaşadığı kişisel deneyimlere yer verilecektir.

Yayın tanıtımı: Yeni yayınlanmış ya da yayınlanmak üzere olan kitapların tanıtımı yer alacaktır.

Haberler: Kurs, kongre, sempozyum duyuruları ve yorumları yer alacaktır.

YAZILARIN GÖNDERİLMESİ:

HEAD yalnızca e-posta ile gönderilen yazıları kabul etmekte, posta yoluyla yollanan yazıları değerlendirmeye almamaktadır. Yazıların değerlendirilmesi ve kabul edilmesi sürecinde, yazarlarla her türlü iletişim e-posta ile yapılır.

Değerlendirmeye gönderilecek yazılar için e-posta adresi:

sanerc@ku.edu.tr

Yazıların yayına hazırlanması sırasında dikkat edilecek noktalar:

Dergiyeye gönderilen yazılar, ilk olarak dergi yazım kuralları açısından incelenir. Derginin istediği kurallara uymayan yazılar, daha ileri bir inceleme yapılarak gerek görülmezsin yazara iade edilir. Bu nedenle, zaman ve emek israfına yol açmamak için, dergi kurallarına özenle uyulmalıdır. Metin dosyası için herhangi bir yazı editörü kullanılabilir (örn. Word).

Tüm yazılı metinler 12 punto büyüklükte "Times New Roman" yazı karakterinde iki satır aralıklı olarak yazılmalıdır. Sayfada her iki tarafta uygun miktarda boşluk bırakılmalı ve ana metindeki sayfalar numaralandırılmamalıdır.

Yazar adları sadece başlık sayfasında olmalı, akademik ünvanları, çalıştıkları kurumlar ve bölümleri, iletişim adresleri (telefon, faks, e-posta) belirtilmelidir.

Yazılar her biri ayrı sayfadan başlamak üzere, başlık, özet, metin, kaynaklar, tablolar ve şekiller bölümünden oluşur.

- BAŞLIK SAYFASI:** yazının başlığı, yazar(lar)ın açık ad ve soyadları, ünvanları, çalıştıkları kurum ve bölümleri, adresleri yer almalıdır.
- ÖZET:** ikisi de ayrı sayfalarda olmak üzere en fazla 250 kelime-lik Türkçe ve İngilizce özet bölümü olmalıdır. Özeti sonunda Index Medicus'a göre seçilmiş 3-6 tane anahtar sözcük seçilmelidir.
- METİN:** Araştırma makalelerinde giriş, gereç ve yöntem, bulgular ve tartışma bölümlerinden oluşur.

Kullanılan bütün birimler "Systeme Internationale" (SI) birimleri olmalıdır. İlaçların jenerik adları kullanılmalıdır. Ticari isim ancak, yazıyla doğrudan ilgili olduğu takdirde kullanılabilir.

Başlıkta veya özetinde kısaltma kullanılmamalıdır; metinde kullanılan kısaltma sayısı ise mümkün olduğunca az olmalıdır.

- TABLolar:** Her biri ayrı sayfada, çift aralık kullanarak hazırlanmalıdır. Bütün tabloların, metinde kullanım sıralarına göre numaralanması ve başlıkların yazılması gerekir.
- ŞEKİLLER:** Dijital formatlı şekiller, jpeg kayıtlı ve 300 dpi çözünürlüğünde olmalı, metinde kullanış sırasına göre numaralandırılmalıdır.
- KAYNAKLAR:** Kaynakların doğruluğundan yazarlar sorumludur. Metin sonunda kaynaklar ayrı bir sayfada çift aralıklı olarak yazılmalı ve metinde yer aldığı sıraya göre numaralandırılmalıdır. Dergi adları Index Medicus'a göre kısaltılmalıdır. Bir kaynaktan yazarların sayısı üçten fazla olduğu durumlarda üçüncü yazardan sonra "et al." ya da "ve ark." ibaresi eklenmelidir. Kaynak yazımı aşağıda belirtildiği şekilde yapılmalıdır:

Kitap: Yazarın soyadı, adının başharf(ler)i, kitabın adı, birden fazla basımı var ise kaçınıcı basım olduğu, basıldığı şehir, basımevi, basıldığı yıl ve sayfa numaraları belirtilmelidir.

Jarvis C. Physical examination and health assessment. 3rd. ed. Philadelphia: W.B. Saunders Company; 2000. p. 687-750.

Kitaptan bölüm: Bölüm yazarının soyadı, adının başharf(ler)i, bölümün adı, editörün soyadı, adının başharf(ler)i, kitabın adı, birden fazla basımı var ise kaçınıcı basım olduğu, basıldığı şehir, basımevi, basıldığı yıl ve sayfa numaraları belirtilmelidir.

Melanie SM, Hickey JV. Neuroscience critical care. In: Hickey JV. editor. The clinical practice of neurological and neurosurgical nursing. 5th. ed. Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins; 2003. p. 359-67.

Çeviri kitap: Yazarın soyadı, adının başharf(ler)i, kitabın adı, birden fazla basımı var ise kaçınıcı basım olduğu, çeviren kişinin başharf(ler) ve soyadı, basıldığı şehir, basımevi, basıldığı yıl ve sayfa numaraları belirtilmelidir.

Ferry DR. On günde temel elektrokardiyografi. Çeviri, M. Kahraman. İstanbul: Ekbil A.Ş.; 2001. s. 10-29.

Dergi: Makale yazarının soyadı, adının başharf(ler)i, makalenin adı, yayınlandığı derginin adı (Index Medicus'taki kısaltma adı), yıl, cilt no ve sayfa numaraları belirtilmelidir.

Pokorny ME, Koldjeski D, Swanson M. Skin care intervention for patients having cardiac surgery. Am J Crit Care 2003;12:535-44.

Dergi eki (Supplement): Makale yazarının soyadı, adının başharf(ler), makalenin adı, yayınlandığı derginin adı (Index Medicus'taki kısaltma adı), yıl, cilt no, parantez içinde Supplement no ve sayfa numaraları belirtilmelidir.

Ahrens T. Severe sepsis management: Are we doing enough?. Crit Care Nurse 2003;23(Suppl. 5):2-15.

İnternet: <http://www.ilebaşlayanadres.com> ile başlayan adres satırı eksiksiz bildirilmelidir. Erişim tarihi (gün, ay, yıl) bilgisi de yazılmalıdır.

KOÇ ÜNİVERSİTESİ
HEMŞİRELİK YÜKSEKOKULU
SANERC

Eğitim
ve
Araştırmada
Mükemmellik
için

Semahat Arsel Hemşirelik Eğitim ve Araştırma Merkezi

(T) 0212 311 26 40 (F) 0212 311 26 30

www.sanerc.ku.edu.tr